

TILSYNSRAPPORT

Gug Børnehave
Aldersintegreret
Sdr. Tranders Vej 37, 9210
99823365 /99823365

Dato for tilsyn: 14-03-2022
Dato godkendt: 29-03-2022
Godkendt af: Maria Jørgensen
Rapporten er dannet den: 08-09-2023

Område

Gistrup

Deltagere

Ulla, pædagogisk personale.
Lene og Majbrit, forældrerepræsentanter.
Lene Schrøder, Pædagogisk leder.
Karina Andresen, Dagtilbudsleder.
Maria Jørgensen, Tilsynsførende.

I det efterfølgende omtales:
Pædagogisk personale som pp.
Forældrerepræsentant som fr.
Pædagogisk leder som pl.

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Generelt:

Det vurderes, at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaer. Ifht arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, efterlader observation, dialog og institutionens skriftlige læreplan indtrykket af, at der i særlig høj grad er arbejdet med læring gennem hele dagen i de pædagogiske læringsmiljøer og en pædagogisk praksis, hvor det enkelte barn og barnets perspektiv i særdeleshed er i fokus. Det vurderes, at der er overensstemmelse mellem den skriftlige læreplan, observationen og dialog samt at institutionen efterlader indtryk af, at der arbejdes særdeles reflektivt ifht. den pædagogiske praksis og justering heraf. Det vurderes yderligere, at institutionen arbejder fokuseret med etablering af børnefællesskaber med øje for det enkelte barns behov - både i relation til observation, evaluering og i det pædagogiske læringsmiljø. Det vurderes at Institutionen arbejder med sammenhængende overgange både i overgangene til og fra institutionen. Ydermere vurderes det at der er stort fokus på forældreinddragelse og tværprofessionelt samarbejde.

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

Pædagogisk Læreplan:

- Deltagerkredsen peger på at de fortsat skal arbejde videre med proces omkring mere pædagogisk dokumentation og metoder hertil.

- PI peger på at der fortsat skal arbejdes med etablering af en evalueringskultur.

Overgange: - PI peger på at de vil implementere skemaer til brug ved børneinterviews, som bruges i flere institutioner i dagtilbuddet.

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

Pædagogiske Læringsmiljøer: Ud fra observation peger tilsyn på, at der med fordel kan reflekteres yderligere ifht organisering i læringsmiljøer og i overgangen til formiddagsmåltidet.

Pædagogisk Læreplan:

- I tillæg til deltagerkredsens egne udviklingspunkter peger tilsynet på, at der med fordel kan arbejdes yderligere med etablering af en evalueringskultur, særligt med fokus på metode og systematik.

- Tilsynet peger pp at der skal udarbejdes skriftlig evaluering jf. Dagtilbudslovens §9.

Sprog: Ud fra observation peger tilsynet på, at der med fordel kan gøres overvejelser hvorvidt der er børn på "Stjernestuen" som fortsat kunne profitere af piktogrammer, som visualiserer strukturen og dagens program.

Overgange: Med henblik på at arbejde med værdier og principper i "Den gode overgang 0-6", anbefales en yderligere opmærksomhed på samarbejdsaftalen med Daglejen. Dette særligt med principperne det professionelle samarbejde og barnets perspektiv for øje.

Dialogspørgsmål

---

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

Institutionen fortæller følgende:

At tilsynskonceptet forud for tilsynet er gennemgået med forældrerepræsentant. I november 2021 er pædagogiske ledere "klædt på" til tilsyn af dagtilbudsleder, som har haft tilsyn i institutioner tidligere. Der har i institutionen været afholdt pædagogisk dag i november, hvor der har været proces omkring den pædagogiske læreplan. Forud for dagen har pp skulle læse læreplanen. Processen var en "Busrejse i det pædagogiske grundlag". Dette hvor pp var delt i 2 hold og skulle "besøge stoppesteder" (8 elementer i grundlaget) med refleksioner ifht hvad betyder fx leg/læring? hvad gør vi nu? hvad kunne vi også gøre ? hvad siger loven? PI og pp har forud for tilsynet gennemgået og drøftet alle dialog spørgsmål samt lavet skriftlig besvarelse. Observationsrammen for den uanmeldte observation er ligeledes gennemgået og drøftet i i personalegruppen. PI fortæller, at det ikke har været muligt at finde den skriftlige evaluering i forbindelse med tilsynet. Dette grundet et lederskifte i august 2021.

---

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtilgængeligheder er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - **Processer**

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

A og B)

Der observeres at pp:

- Sætter ord på hvad der skal ske og på sol stuen bruger piktogrammer til at visualisere. Fx:
"Om lidt skal vi ud på badeværelset og have skiftet ble og vaske hænder inden vi skal spise formiddagsmad"

"Om lidt skal vi begynde at rydde op, så vi kan få formiddagsmad"

"Vil i være søde at begynde at rydde op og vaske hænder"

- Henvender sig til børnene ved at sige deres navn, placere sig i børnehøjde og tale med positiv tone.

- Henvender sig til børnene og giver dem kram, holder dem i hånden, trøster og er lyttende.

- Placerer sig i børnehøjde i samspil med børnene.

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

- A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:
    børnenes sproglige udvikling
    interaktioner børnene imellem?
- B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

A og B)

Der observeres at:

- Der er piktogrammer på solstuen som visualiserer dagens struktur, tiltag og aktiviteter.
- Der er placeret bogstaver med tilhørende billede på væggene.
- Der er legetøj placeret tilgængeligt i børnehøjde på stuerne.
- Plancher med billeder og ord placeret i børnehøjde.

2.3 - Børneperspektiv

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

- A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?
B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

A og B)

Der observeres at pp:

- Skifter mellem tale - og lytte position ved at stille spørgsmål til børnene og afvente svar, stiller sig lyttende når børnene har spørgsmål og placerer sig fysisk i børnehøjde.
- Lytter til og responderer på børnenes initiativer og samtaler med børnene om det, de er optaget af fx:

Barn: "*Jeg savner mor.*" Pp: "*savner du din mor, det forstår jeg godt, jeg har et lår mere du kan komme op og sidde på*"

Barn: "*Jeg har en lille hund*" Pp: "*Har du en hund, ej hvor dejligt, hvad farve har den?*" Barn: "*Hvid*".

"Nu skal jeg hjælpe dig, jeg kommer lige ind til dig"

"Har du brug for hjælp?"

- Følger børnenes initiativer til samtale og lytter til børnenes udsagn.
- Hjælper til at løse konflikter børnene imellem ved at stille spørgsmål og komme med løsningsforslag. Fx: "*Har du sagt til x at du gerne vil være med? Hov hvad sker der lige her, hvem havde den først ?*"

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?

B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

A og B)

Der observeres at:

Tilsynet ankommer til institutionen kl. 08.10, hvor der foregår børneinitieret leg på stuerne.

Solstuen: Der er 2 pp og ca 14 børn fordelt rund på stuen. Pp er placeret ved bordet, hvor 3 børn sidder og tegner. 3 børn leger i byggerum, 2 børn leger i dukkekrog, 3 børn leger på madras på gulvet, flere børn leger løbeleg i gangen. 1 barn laver puslespil ved bordet. 2 børn leger med action figurer.

Stjernestuen: Der er 2 pp og cirka 15 børn. Et pp sidder ved bordet sammen med 3 børn som sidder og tegner. 3 børn leger på madras på gulvet, 3 børn laver perler i bygge rum. På mini stjernestuen er der 1 pp og cirka 5 børn, som bygger med klodser. 4 leger løbeleg i gangen. Børnene kommer skiftevis hen til pp som sidder ved bordet og beder om hjælp til fx konfliktløsning, hjælp til at finde ting. Pp går rundt og hjælper børnene på skift. Børnene begynder at rende frem og tilbage på stuen og flytte sig fra aktiviteterne og legene i det pp rejser sig og går rundt og hjælper. I overgangen til oprydning og formiddagsmaden bliver der motorisk uro og støj på stuen, da pp begynder at rydde op og sender børnene skiftevis ud og vaske hænder over en periode på 10 cirka 10 minutter.

---

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børns læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - **Pædagogiske Læringsmiljøer**

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

---

B). Giv praksis eksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med det fælles pædagogiske grundlag; Barnesyn, Pædagogiske læringsmiljøer, Leg og Læring:

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen:

Fx ved at der arbejdes med udgangspunkt i et barnesyn, hvor pp er nærværende, giver omsorg og tryghed og hvor de har en opmærksomhed på at fordele sig og være omkring og blandt børnene. Der samtales med børnene om det at være barn og der prioriteres og respekteres forskelligheder og disse italesættes som værende helt almindelige og accepteret. Fx indsatser ved talepædagog. Der er fokus på demokrati, hvor børneperspektivet er i centrum og hvor pp følger børnenes initiativer til aktiviteter, lege og andre forslag. Adspurgt til børnemøder, som er beskrevet i læreplanen, fortæller pp at der arbejdes med materialet "Fri for mobberi", hvor alle børn har en bamseven. Der samtales med børnene om sprogbrug og der gives eksempler på hvordan man kan spørge og snakke med hinanden og der laves regler for hvordan man er sammen. Børnene inddrages i rummenes anvendelse og de får lov at ønske ifht valg/indkøb af legetøj. Fr fortæller, at det mærkes tydeligt at alle børn bliver set og hørt i institutionen. Adspurgt ud fra observation ifht opbrud og uro i læringsmiljøerne, da pp begynder at gå rundt på stuen og hjælper børnene skiftevis, fortæller pl og pp at der er mange overvejelser ifht organisering og justeringer og at det fortsat er en løbende proces, som de arbejder med. Børnene er aldersopdelte og der er flere faste planlagte aktiviteter som fx arbejde med skolemappe, yoga, samarbejde med "Kunsten" ifht æstetik. Der skabes rammer til den børneinitieret leg, hvor der er fokus på at børnene inddeles i mindre grupper og der etableres mindre legestationer. I rutinesituationer som fx garderoben kommer børnene ud i mindre grupper, så der er plads til flyverdragter på gulvet og hvor pp kan guide og støtte børnene. Der er fokus på at de større børn hjælper de yngste børn. Der er arbejdet med det gode læringsmiljø i garderoben ved brug af Anders Skrivers Læringsmiljø model. Pp har en øget bevidsthed og refleksion ifht at det er dem, som skal justere sig og ikke børnene.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.2 - Pædagogisk læreplan §8 og §9

A). Giv praksis eksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde:

Fx ved at der er lavet 3 nedslag i læreplanstemaerne: alsidig personlig udvikling, sprog og kommunikation, krop, sanser og bevægelse. I arbejdet med læreplanstemaet barnets alsidige personlige udvikling har pp særlig opmærksomhed på det enkelte barn, at skabe tryghed og tillid samt at der ligger meget vægt på at styrke barnets kompetencer og potentialer. Fr fortæller, at det tydeligt mærkes i hverdagen, hvordan pp er gode til at kommunikere med børnene og at forældrene og børnene føler sig mødt. Læreplanstemaerne arbejdes med som en dynamisk vekselvirkning og kommer i spil på tværs i aktiviteter, tiltag og leg. Der gives eksempler på hvordan der arbejdes med læreplanstemaer på tværs af hinanden og hvordan det kommer til udtryk i praksis. Eksempelvis gåtur i skoven, hvor der ledes efter biller og samtales med børnene herom. Dette både natur og udeliv, krop og bevægelse. Der arbejdes løbende med pædagogisk dokumentation og pp er fortsat i proces omkring dette. Fx arbejdes der med samtaler med børnene ud fra deres tegninger af bamseven og dette tænkes dokumenteret på bagsiden af tegningen. Der tages billeder med kort beskrivelse og sendes til forældre via AULA, så de får mulighed for at samtale med børnene om hverdagen. Fr fortæller, at det giver rigtig god mening at der sendes billeder ud med nøgleord, så der kan samtales med børnene derhjemme.

Der arbejdes med udvikling af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer:

Fx ved at der arbejdes med flere forskellige ledelsesmæssige greb i forbindelse med etablering af en evalueringskultur. De er fortsat i proces og skal i Dagtilbuddet have" kickoff" dag ifht indkøbt værktøjskasse med evalueringsværktøj som modeller og metoder indeholdende både fysiske og digitale værktøjer. pl har udarbejdet et Excel skema til evaluering af læringsmiljøer, som er ny metode som bruges på stuemøder. Anders Skivers Læringsmiljømodel anvendes ligeledes til evaluering af læringsmiljøer som fx garderoben. Der evalueres både ifht barnets læring og pp rolle.

Vurdering: Delvis opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

- Deltagerkredsen peger på at de fortsat skal arbejde videre med proces omkring mere pædagogisk dokumentation og metoder hertil.

- PI peger på at der fortsat skal arbejdes med etablering af en evalueringskultur.

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Ud fra observation peger tilsyn på, at der med fordel kan reflekteres yderligere ifht organisering i læringsmiljøer og i overgangen til formiddagsmåltidet.

- I tillæg til deltagerkredsens egne udviklingspunkt peger tilsynet på, at der med fordel kan arbejdes yderligere med etablering af en evalueringskultur, særligt med fokus på metode og systematik.

- Tilsynet peger på at der skal udarbejdes skriftlig evaluering jf. Dagtilbudslovens §9.

---

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

**Besvarelse
A, B og C)**

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer:

Fx ved at der følges op ifht hvad der er beskrevet i sidste evaluering. Der reflekteres ifht hvilke læringsmiljøer der fremadrettet skal have mere plads. Forældrene inddrages i forbindelse med evalueringerne og der gives tilbagemeldinger til alle forældre uanset om barnet positioneres i trivsel, opmærksomhed eller bekymring. Pp har alle været på modul i "Etik og skriftlighed" og pp drøfter observationer sammen. Der laves overgangsbeskrivelser på ale børn og pl er en del af alle skriftlige processer i huset. Læringsmiljøerne justeres ud fra resultatet af sprogvurderinger, trivselsevalueringer. Dette fx børn med sproglige udfordringer, som har brug for mere ro og fordybelse i de fysiske læringsmiljøer. Der samarbejdes tværprofessionelt med fx Flex indsats, Lokopæd, Fys/Ergo. Dette altid i samarbejde med forældrene og forældrene vejledes ligeledes ifht kontakt til fx sundhedsplejerske ifht vejledning fx omkring renlighed. Fr fortæller, at det opleves at man altid bliver mødt og der tages hånd om situationer og udfordringer.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø:

Fx ved at der etableres mindre børnegrupper, som giver mulighed for mere ro og fordybelse i læringsmiljøerne og der er opmærksomhed på hvilke børn, som har behov for voksne i aktiviteter og lege. Samtlige rum i huset benyttes til leg og aktiviteter. Der organiseres og justeres løbende og pp inddrager forældrene i deres observationer og overvejelser. Fr fortæller, at der altid er tid til at forældrene informeres omkring episoder og situationer samt at det opleves at pp taler sammen, så alle er velinformeret ifht det aktuelle omkring det enkelte barn samt at det opleves at børnene må være og lege i hele institutionen. Adspurgt til arbejde med skuespil, som er beskrevet i læreplanen fortæller pp at der arbejdes med materialet "Fri for mobberi", hvor pp laver små skuespil i yngste gruppen. Skuespillet visualiserer anvisninger til at være i samspil med andre. Pp bliver nysgerrige på børns udtalelser, anerkender følelser og går på opdagelse sammen med barnet ifht det udtrykte. Pp støtter og opfordrer forældrene til at etablere legeaftaler når der observeres relationer, som der fx med fordel kan bygges videre på.

- 5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

---

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

A og B)

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling:

Fx ved at der er ansat en social normering i huset, som får til opgave at være "Sprog Sprutte". Dvs. bliver kontakt til biblioteket, sprogvurderer børnene og etablerer sproggrupper, som dannes på tværs af stuerne og hvor der arbejdes med relevante emner, som sprogvurderinger viser der er behov for. Dette fx ordforråd, sprogforståelse. Pp er opmærksomme på at de er sproglige rollemodeller og har fokus på måden de taler med børnene på og hvordan børnene taler indbyrdes. Der bruges piktogrammer på Solstuen (yngste gruppen) til at visualisere hverdagens struktur og indhold. Dette kun for de yngste da pp oplever at behovet ikke er der på Stjernestuen ved de ældste børn. Der arbejdes i stedet med visualisering til samlinger og børnemøder og der bruges "time timer" ur ved behov. Generelt arbejdes der med flere sprogunderstøttende aktiviteter i hverdagen som fx sang, højtlesning, rim og remser. Der er sprogetværk i dagtilbuddet, hvor pp henter ideer og sparrer med hinanden. På næste p-nøde kommer der en ansat fra biblioteket og præsenterer og introducerer pp til arbejdet med sprog kuffert.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Ud fra observation peger tilsynet på, at der med fordel kan gøres overvejelser hvorvidt der er børn på "Stjernestuen" som fortsat kunne profitere af piktogrammer, som visualiserer strukturen og dagens program.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?
- B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?
- C). Hvordan arbejder I med børns læring før-under og efter måltider?

Besvarelse A, B og C)

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv:

Fx ved at der skabes rammer, hvor pp går forrest, motiverer og giver børnene lyst til deltagelse. Pp er opmærksomme på fysisk at placere sig i børnehøjde. Der motiveres til bevægelse og der er fokus på at være rollemodeller, som prioriterer udelivet og bruger nærområdet meget. Rummene anvendes som den 3. pædagog og der er opmærksomhed på at der ryddes op og hvilken betydning det har for æstetikken. Der er fokus på at børnene får lov til at "gemme" en leg til næste dag, så legen eller aktiviteten kan genoptages. Adspurgt til beskrivelse i læreplanen ifht at de fysiske læringsmiljøer er dynamiske, fortæller pp at der rykkes rundt på møbler og indrettes løbende når der vurderes og opstår behov for det. Fx er der igangværende proces ifht at en del af kælderen skal indrettes som sprogværksted. Der lyttes til børnenes initiativer og ønsker fx ifht indkøb af legetøj.

Der arbejdes med sammenhængen mellem måltider som læringsmiljø og børns læring:

Fx ved at der er faste rutiner omkring måltidet som toiletbesøg, vaske hænder, "gumletid" ved frokost, som er 5 minutters ro til at åbne og overskue madpakker samt at påbegynde spisning. Der samtales med børnene om hvad de skal lave over middag. Der er fokus på at lære børnene at stille spørgsmål til hinanden på en hensigtsmæssig måde som fx "kan du række mig kanden med vand". Der er duks ordning, hvor børnene dækker bord og finder madkasser frem. Efter måltidet sendes børnene løbende i garderoben i små grupper, så der er fokus på "det gode læringsmiljø i garderoben".

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

8.1 - A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?

B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?

C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

A, B og C)

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring tryghed i overgange:

Fx ved at der i overgangen til institutionen aftales besøg, afholdes opstartsmøde og pp bruger et skema til at komme omkring relevante spørgsmål vedrørende barnet og familien. Pp giver besked videre til hinanden, så alle har relevant viden omkring barnet i opstarten. Der afholdes løbende dialoger med forældrene og pp tager billeder af barnet til forældrene. Fr fortæller at det har været en rigtig god oplevelse at blive taget imod i institutionen. Pp tager kontakt gennem forældrene ifht besøg fra tidligere pasningstilbud og der er flere dagplejere i nærområdet som kontinuerligt benytter sig af besøg i institutionen. Der er en opmærksomhed på narrativer ifht når et barn kommer fra en anden institution. Her skal barnet og familien have mulighed for en "ny start". I overgangen til skole er der et veletableret og tæt samarbejde med Gug skole, som størstedelen af børnene opskrives til. Der laves overgangsbeskrivelser på alle børn og ved behov afholdes der dialog møder/overleveringsmøder på skolen sammen med forældrene. Der er informationsmøde for forældrene omkring skolestart og der er flere fastlagte besøgsdage på skolen, hvor pp tager børnene med. Derudover er der lokaler som pp låner på skolen. Skolen sender billeder af pp og lærere til institutionen, så børnene kan se hvem de skal være sammen med når de starter i skole. Der arbejdes med håndholdte overgange ved behov og der laves børneinterviews for at inddrage barnets stemme i forbindelse med overgangen til skole/skolestart. Der arbejdes i førskole gruppen med en legende tilgang til at arbejde med bogstaver, tal, former og farver, rim og remser.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

- PI peger på at de vil implementere skemaer til brug ved børneinterviews, som bruges i flere institutioner i dagtilbuddet.

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Med henblik på at arbejde med værdier og principper i "Den gode overgang 0-6", anbefales en yderligere opmærksomhed på samarbejdsaftalen med Dagplejen. Dette særligt med principperne det professionelle samarbejde og barnets perspektiv for øje.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

